

TELEGRAFULU ROMANU

Nr. 84. ANULU XV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul foieș pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin seriori francate, adresate către expeditor. Pretiul prenumeratului pentru Sabiu este pe anu 7. fl. vi. a. e. pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciele din Monarchia pe anu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. și teri. străine pe anu 12. fl. 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru între 1 ora cu 7. cr. și 12. cr. și pentru a doua ora cu 5 1/2. cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/4. cr. v. a.

Sabiu, în 1931 Octombrie 1867.

Evenimente politice.

Sabiu, 18 Octombrie

Continuăm mai înainte de tot firul întreruptu în noul trăsătu din călătoria M. S. Imperatorului Austriei la Paris cu următoarele depesie:

Paris 23 Octombrie. Imperatorul Napoleon a parasiț Tuileriile la 2 1/2 ore spre a întempi na pre Imperatorul Austriei la curtea drumului de feru; elu lu va petrece în palatul Elisée.

Pre boulevarduri și în stradă regala, în pieță a Concorde, în cămpurile elisee și în Avenue Marigny formează trupele spaliere. Tempul e forte frumosu; o nenumără multime ascăptă trecerea conductului imperatascu, numerose case și palate părăseite.

Paris 23 Octombrie 3 ore 55 minute după amedi. Maj. Sea Imperatorul Austriei a sosit la 3 ore după amedi la curtea drumului de feru și fu primitu forte cordialu de către Imperatorul Napoleon. Ambii monarhi erau în cărată prima; în a două erau Archiducii și în a treiă bar. Beust și contele Andrassy. Ambii Imperatori fura salutati în trecerea loru pre strade de aclamațiunile cele mai vii.

Paris 23 Octombrie. Prințele Napoleon, Prințele Ioachim Murat, corpul diplomatic, ministrii și demnitarii cei mari ai imperiului francez asuprata pre Imperatorul Austriei în curtea drumului de feru. La apropierea trenului imperatescu intonă bandă militară postată acolo, înmulțit poporul austriac. Imperatorul Napoleon a datu mână Imperatorului Franciscu Iosifu, carele se scoborea din vagonu și în o strinsă forte cordialu. Dupa această salută Archiducii pre Napoleonu, carele i binevenită din anima.

Paris, 24 Octombrie. Monitorul raportă despre sosirea Imperatorului Austriei în Paris și adaugă la detaliile cunoscute ca, cindu a intrat Imperatorul Franciscu Iosifu în palatul Elisee lă înaintat Imperatorul, prințele imperatescu, prințesa Clotilda Napoleonu, prințesa Matilda, principii și prințesele familiei imperatescu. Majestatele, principii și prințesele au intrat după aceasta în salonul de onori, unde s-au facut prezentările imprumutate. Dupa prezentările Imperatorului Napoleona și Imperatorul s-a intorsu la St. Cloud.

Urmăza acum alte depesie de datul 24 Octombrie, carele raportă despre petreceri teatrale în onoarea pr. in. șope; cercetarea expoziției universale și binevenirea Sea de consiliului municipalu al Parisului; despre cercetarea otelului ambasadei austriace. În totale părțile trecerea Imperatorului semnează unui triumf; primii cele mai cordiale ovăzuri.

O depesă din 25 Octombrie spune ca Imperatorul Austriei a cucerit biserică Notre Dame (Domnă noastră) și capela conciergerie și după aceea a fostu la o revista de trupe, carea s-a terminat la 4 ore. Imperatorii fura primiți cu mare entuziasm de popor.

Celelalte sciri se ocupă mai tare de cestiuanea Romei. Predis'a apunere a devenită în contrariu, și, după sciri ce le avem diuante-ne, cestiuanea e mai flagrantă decum su pâna aci. Presupunerea ca Garibaldi a parasiț insula Caprera, se intăresce. Telegrama dela 25 Oct. din Terni spune ca Garibaldi aru fi batutu trupele papale la Monte rotundo și le-aru fi luatul și trei tunuri. O alta depesă din România totu de același datu marturisce ca Garibaldinii au respinsu pre papali la Viterbo. Acești garibaldini stau sub comandă lui Acerbi.

In cetatea Romei încă se facuse incercări de resculare. Scirile cari vinu deadreptulu din România determină incercarea resculatilor nenorocosa. Se asigură înse, ca au intrat bani de ai resculatilor în cetate și ca s'ară fi și imparlitu, ba ca la cea d'antău incercare de resculare a aruncat și unu mure în aeru.

Dela 26 Oct. se spune, ca politia din România a incercat a face cercetări în o casă și aflatu resistintia. Casă a fostu atacata cu baionetă, la care ocasiune au remas 15 garibaldini morți și 36 fura princi. Unu număr însemnatu de arme și bombe se secuestrara. În capetulu depesiei se dice, ca cetatea e linisită.

O alta depesă din România spune ca la Viterbo fura atacate trupele papale în 24 Octombrie în cetate, unde garibaldinii pusera focu la portă cetăției. Trupele papale însă se dice acolo, ca se tinu barbașe, respinsera pre garibaldini, și atacara și le ucisera mai mulți omeni și pre insuși comandanțele (Ghirelli). Din aceste depesie se arată locuitorimea provinciilor române, că cindu aru fi linisită și nu aru voi a se insoti cu garibaldinii.

Papa a publicat o encyclie către toti episcopii (rom. catolici) din lume. Obiectul acestei situării de fată a statului bisericescu în urma atacurilor revoluționare. Encyclie a vorbesc și despre starea cea reală a bisericii în Poloni și provoacă la rugăciuni publice.

Cestiuana româna se vede a avea urmăriile sele diplomatic, în schimbarea ministerelor din Florenția. Această, după scările telegrafice din Paris pâna la 26 Oct., încă totu nu era formată, după cum arătasem să noi în rendul trecut. Din contra pâna la datul său aru mai multe diuarii parisiene, că Cialdini aru fi declarat, că densul nu e în stare a forma unu cabinetu în impregiurările de fată și că Cialdini și la amenintarea Franției ea declararea resbelului totu asia aru fi responsu.

Expediția trupelor franceze în statul papal e acum că decisă și telegramele dela Toulon din 26 Oct. și anunțarea că pornește năi încarcate spre Italiă. Mai târziu vine alta depesă din Paris în carea se dice că trupele franceze din expediție nu voru desbarca în Italiă, ci voru ascepta pâna cindu trupele papale voru invinge invaziunea. De căcum-va România va fi atacata, atunci trupele franceze voru desbarca și voru eliberă staturile papale. Ieră de căcum-va voru intra și trupele italiene în staturile papale, atunci trupele franceze voru ataca chiaru și teritoriul italianu.

În momentele cindu mai sa incheiamu eata că vine urmatoreea depesă suprindătoră:

Viena 29 Octombrie. Garibaldi, înălțit de mai mulți desertori din armata italiana a luat Monte rotundo. De cără să se crede, că Garibaldi sta dinaintea portilor Romei. Desbarcarea francezilor în Civita vecchia a începutu. Depesă această cuprinde multu în sine. În ea, că și în cetele togelor române, pote fi pace, dară și unu resbelu înfricosit universale.

Din Prussia se înregistrează scirea că sesiunea senatului federalu e incheiată. Cuvențu de tronu e scurtu și se ocupă mai cu săma cu a-facerile ce au decursu în sesiune. În momentele de fată pote va fi de însemnatate pasajul din urmă a acestei cuvențări, carele tratăza despre legătură intre Prussia și Italiă, facuta în privința navigațiunii. Cuvențu de tronu dice că tratatul acestă va contribu la întărirea relațiilor intre aceste două țări, care sunt legate prin interese mari și comune pentru ambele țări.

Regelui Württembergului s-a exprimat la o o-

casiune către o adunare de oficiali și preoți, că e determinată a se tină de obligațiile depuse în tratatele cu Prussia.

"Times" e pentru unu congresu european.

Din Constantinopol se vinu sciri, care afirmă, că Omeru pasi a va luă comandă trupelor turcescă la dunare.

Din Belgia se telegrafă că Scupincă e inchisă și că proiectele regimului suntu primele cu puține modificări.

Din Peterburg se telegrafă că în currendu se va serbă cununia Regelui Greciei George I cu prințesa Olga.

Despre România aduce "Nationale" o scire privată din Paris ce o publică, ce e dreptu, că totu rezervă. Pentru gravitatea faptului o reproducem să noi. Ea sună:

"Starea de astăzi a lucurilor din România este condamnată; și în totă dilele me informezu dela cele mai mari personaje că forte curență are să se pună capetă la totu. Ideea predominantă în acestă este că, în urmă conferințelor ce au să se tină la Paris, Porta are a numi unu caiacănu, spre a organiza țările sub priveighierea unei comisiuni internationale (pentru care sfersitu D. Ioan Ghica staruiescă la Londra). Resonele unei asemenea hotărâri suntu că Francia este decisă a procedă la această rezoluție înainte de a fi nevoită să intre în Italia cu tropo, Rusia trece în Prințipate; omenei politici de aici (din Paris) au mare ingrijire, și Ministrul Beust spre acestu sfersitu merge la Londra.

Revista diuaristică.

In Kol. Közl. nr. 127, Rvr. Domnu canonice Constantin Papafalvi respunde la o corespondință din Blasius aparută în K. K. nr. 119 a. c. în carea intre alte se dicea, că „de nemică nu se teme clerul din Blasius, că de aceea, că pre lângă delaturarea alegrei, Scaunul episcopal (püspöki) se va occupă de unu individu din altu comitat. și „ca clerul întregu e de o sută de ori mai gală la transpunerea demnității arhiepiscopale altui episcopu, decât sa se abata dela liberă alegere“. La partea d'antău Rvr. D. canonice e de parere, că clerul să caute numai la insușirile aceluia cui sa dea votul seu. Ce se atinge de partea a două densu nu vrea că clerul să se lăpede neci de dreptul alegrei neci de alu arhiepiscopatului. De aci trece respunsul la lupta națiunii pentru drepturile ei politice. Arată ce durere a casiunatu sterilizarea drepturilor dela dietă din 1863 cu o trăsura de pena fără de a se fi datu pâna acum unu equivalentu în locul acelora, și apoi continua cam asiă:

Dară să fie dietă din Sabiu nelegala, în carea fura convocate de Marele Principe totu națiunile patriei, însă ore celelalte nenumărate diete și tării în cari a pretinsu români redarea drepturilor aceluia devenit, nelegiuie au fostu? să nu ne înșelăm unii pre altii, ci să marturismă sinceru, că în Transilvania justele și dreptele pretensiuni ale națiunii române pâna acum n'au aflatu resușită la mai norocosele națiuni sociale. Prin sterilizarea legilor din 1863 s'a infisțu rane în anima națiunii cări voru sangeră pâna atunci, pâna cindu parentii patriei nu voru astă adeveratulu balsamul vindecătoriu. Revine asupra suspenderei scaunului metropolitan și arata, că această aru fi o nouă împușcătură în rană inca sangerândă, pre carea, după parere sea, o astă forte nepolitică. Densul că unu atomu micu alu națiunii, carele în totă viață au avut numai o dorință, adeca, împăcarea cea mai intimă fratiescă intre națiunile patrie, îndrăgostea a presupune, ea, prin procederea indigilata

mai susu, s'ară radică unu astfel de muru chinezescu intre natiuni, care scie Ddieu, candu aru căd si e greu de a prevede ce pagube insemnate aru trage dupa sine ruinele lui. Si tōte aceste pentru-ce ? pentruca dōue natiuni isolate, cari au fostu chiamate unele pentru altele, n'au vrutu sa-si precepa chiamarea loru.

"Sieb. Bl." cu privintia la alegerea lui Lud. Kossuth jun. de deputatul in Clusiu dice, ca partid'a deakiana, partid'a moderatilor, a suferit o perdere de lupta si ca partid'a stāngel estreme va jubilā pentru castigulu acest'a. Afla ca partid'a majoritatice dietale, déca are sa sufere astfelu de perderi, se intemplă acēst'a din lipsa de organisare, carea aru trebuī si inainte de alegere sa o desvōlte cu tota energi'a. Afla ca a fostu ce-va de totu c u r i o s u la alegerea acēst'a, pentru ca partid'a deakiana a datu impulsul la adunarea alegatorilor — unu contrariu de principiu alu acestei colori se dechiară decissiv contra candidărei lui Kossuth jun., din cauza ca Kossuth nu arla cu cale a primi mandatul in constelatiunea de fatia si totusi elu reresa cu o majoritate insemnata. Si la tōte acestea partid'a deakiana nu-si redica vocea in contra. — Mai incolo dicu "Sieb. Bl.", ca déca aru dorit u cā sa ese candidatul majoritatice dietale, la acēst'a suntu conduse numai de acea convingere ca a s t a d i inca tōte afacerile constitutiunali, interesele nationalităloru si garantele de propasirea libertăției potu ajunge la o salva indeplinire pāna candu voru mai stā deakistii deasupr'a.

"Impregiurările" dice "Sieb. Bl." "inca nu suntu consolidate de ajunsu spre a face cā sa sia de dorit u victoria a "stāngel", de-si avemu convingerea determinata, ca in sinurile ei (stāngel) este adeveratulu atru alu patriotismului celui mai puru in asemenea mesura, cā si la barbatii majoritatice dietale de fatia" "O victoria decisă a "stāngel" si obtinerea arenei parlamentare din partea acelei a aru pune in intrebare tōte folosile ce le-au castigatu deakistii prin moderatiunea loru insocita de iubirea de libertate, pentru ca patriotismul acelor domni e asiā de ferbinte, incātu sub adiērea lui edificiul ce abia a inceputu s'arū impedecā — pōte se aru nimici de totu." "Candu intrebarea cea mare a impacării va fi regulata definitivu, candu jalusiele difertelor natiunalită voru fi inceputu in sinulu imperiului si cetatiénulu se va bucurā cu siguritate de drepturile sele constituutiunale, fāra de a trebuī a se teme ca atacurile din afara seu neliniscea din launtru lu voru puté superā in drepturile sele, atunci victoria "stāngel" ne va fi bine venita, si chiaru ascendent'a (crescamentul) loru parlamentaria nu ne-arū spariā, presupunendu, ca ea are in adeveru majoritatea populatiunei."

Reportu dela adunarea gen. a asociatiunii rom. natiunala pentru cultur'a poporului tinuta la 9/21 si 10/22 Oct. 1867.

FOISIÓRA.

Despre literatur'a latina.

(Espinerea urmatore e discursulu tinutu de D. N. Ch. Quintescu cu ocasiunea deschiderii cursului de istor'a literaturei latine)

(Capetu.)

Acelasi spiritu de simetrie si de conformitate cu scopulu propusu, care domină viēta publica, regulă si viēta familiei. Unitatea familiei erā reprezentata interioru in legamentulu membrilor ei prin dreptu politico si religiosu, chiaru prin n o m i n a g e n t i l i c i a, pe care Grecii nu le cunoscu, pe candu esterioru erā representata in a t r i u m, unde barbatulu primă pe clientii sei, si unde sirulu portretelor strabunilor le remintea necontentu gloria familiei; activitatea morală a familiei incepea ansa cu educarea copilului, ce creștea in sinulu mamei, cum dicea ei, si erā introdusu apoi de tata in sfer'a sciintiei politice si a barbatiloru de statu. Pe lângă acēst'a venită simtiul de casa, ocuparea onesta cu economi'a, cu intocmirile urbane si rustice, spre a regulă posessiunea cascigata, si a impodobí proprietatea privata cu o splendoré démna. Unu elementu comunu in practic'a publica si privata erā asiā dar afacerea; spre a le puté insa imprimi pre amendoue, trebuiā sa profite strictu de tempu, pe care lu impartia inter servitiulu fatigatoru alu statului si intre ce-

Despre acēsta Adunare cetim dela Aradu in o corespondintia a „Albinei" cam urmatorele :

S'a adunat u si asta data, cā in toti anii precedenti, unu numeru fōrte frumosu si insemnat de membri. Ce insa a batutu la ochi, a fostu, ca amu observat la acēsta ocasiune unu numeru de tienari mai micu, ca in anii trecenti, si asiā precum penindu tare inteligint'a preotiesca si civila; asemenea si numerulu clasei invetiatorilor inca a fostu pre neinsemnat. Esplicāmu acēst'a din luerul invetitoriu de câmpu si — incātu pentru invetiatori, din ocupatiunea loru in scōle.

Dintre barbatii nostri mai distinsi din indepartare avurāmu onore de tempuriu a salutā in mijlocul nostru pre doi ilustri domni de Mocioni, anume pre Antoniu, directorele primari alu asociatiunei si pre tinerulu deputatul si renomitu apetatoriu alu causei natiunale Dr. Alessandru de Mocioni; afara de acesti pre cunoscutii nostri barbatii natiunali V. Babesiu si Dr. Hodosiu; iera anume din Oradea-mare ne onorara cu presintia loru ilustritatea sea dlu vice-presiedinte O. Siorbanu si dlu Protopopu Bie'a; din Lugosiu veduriāmu pre domnii Radulescu si Besianu.

Dupa pregatirile necesarie prin siedintie directorali si conferintie private, eri la 10 ore n. d. m. membri numerosi se adunara in sal'a cea mare a comitatului, unde prin dlu vice-presiedinte fu numai decătu alésa o deputatiune pentru a invitā pre Ilustr. Sea dlu Episcopu presiedinte Procopiu I v a c i o v i c i u, cā sa binevoiesca a veni in mijlocul adunării pentru a-si ocupā scaunul presidialu si a deschide siedintele.

Însafisindu-se Ilustr. Sea si ocupandu-si scaunul intre "sa traiésca!" sgomotose, deschise siedintele cu o cuventare scurta si amesurata, amintindu in aceea si de indoita mare perdere ce patimii asociatiunei in decursulu anului prin reposarea a doi dintre cei mai de frunte membri ai sei, anume a Metropolitului din Blasius, si ieratulu conte Al. Sterca S i u l u t i u si a — nequitatului Georigiu de Pop'a.

La cuventarea de deschidere respusole dlu Hodosiu, desfasiurandu mai pre largu si cu unu limbaj elegantu — originea, scopulu, necessitatea naturala a insocirilor preste totu si a celor literarie natiunale in specialu. Iera cu privintia la perderile amintite de Ilustr. Sea presiedintele, facandu propunerea formale, ca Asociatiunea pentru perderea ilustrului seu membru fundatoriu si faptoare principale Georgiu Pop'a sa-si esprime condoliint'a sea in protocolu, si pentru perenarea memoriei lui se insarcine pre unulu dintre membri sei cu scrierea panegiricului acelui-a-si, carele apoi propunendu-se la viitora adunare generale, sa se tiparesca intr'o brosura, se se provéda in frunte cu portretulu reposatului, sa se impartia in tre membrii asociatiunei si in mai multe exemplarile

sa se tramita si celoru-lalte asociatiuni literarie.

La acēsta propunere adunarea intrēga si manifestă cea mai via placere.

Dlu Babesiu asta apoi de lipsa a dā o esplatiune pentru ce face Dr. Hodosiu pomenire numai de Dlu G. G. Pop'a si cere cā aceea sa se ia la protocolu.

Dupa acēst'a directoratulu si propune reportulu seu despre aptivitatea sea dela adunarea gen. de anu; deci se dede ceteri acestui raportu.

Urmă apoi demumirea de comisiuni pentru examinarea difertelor obiecte si aafaceri si darea de opiniuni; anume se denumi u'n'a comisiune sub presiedintia dlu Dr. Hodosiu pentru esaminarea raportului directiunei si facerea propunerilor necesarie asupra-i; a l'ta sub presiedintia dlu Dr. Ales. de Mocioni pentru cercetarea ratiunilor si facerea observatiunilor si propunerilor de lipsa; — a treia sub presiedintia dlu V. Babesiu pentru compunerea preliminariului pre anulu urmatoriu; — a patra sub presiedintia dlu protosincelui Mir. Romanul a pentru constatarea modificatiunilor incuviintiate seu facute din partea regimului in statutele asociatiunei si facerea de observatiuni sen propunerii; — a cincia sub presiedintia dlu Dr. Alan. Si andor a pentru cercetarea causelor lasamentului lui Iova Cresticu si facerea de propunerii in acestu objectu; — in fine a si e'sa sub presiedintia dlu Ioanne P. Decezeanu si nul a pentru motiunele de sine statatore si alte aafaceri necesarie.

Acum fiind la ordinea dilei propunerea de membri noi, se recomandara o multime de membri ordinari si o frumosu cununa de domne, ce s'au deobleghatu la contributiuni cā ajutatore scopurilor asociatiunei. Intre neeste domine audirāmu intre entuziasme strigari de se traiesca! amintindu-se : ilustrele domne Iosefin'a de Mocioni nascuta de Starai si Catarin'a de Mocioni nasc. de Mocioni, domnele Sofi'a Babesiu, P. Hodosiu etc. etc totu aci auaudirāmu numidu-se pāna si mititelulu (in vresta d'abiā cate-va lune) fiu alu dlu I. Popoviciu Desseanu, o impregiurare ce desceptă multa ilaritate.

Incheiandu-se cu stat'a ordinea dilei, dlu Mich. Beseanu înținu unu discursu forte interesante totu despre care mai cuvantase si in adunarea gen. de anulu trecutu, adeca despre mormentu si immortament la vechi Romani. — Acestu discursu, dice cor, sperāmu ca lu vom puté celi curențu in foisióra Albinii, cā sa-lu cunoscă si publiculu celu mai mare.

In fine presigendu-se siedint'a venitóre pre adi diminétia la 9 ore, siedint'a prima se dechiară determinata.

A séra tenerimea natiunala arangia in sal'a cea pomposa dela crucea alba unu balu natiunale, care fu forte bine cercetatu, unde veduriāmu o multime de domne si domnisiore romane frumose, si

rintele modeste ale familiei. Neci unu poporu din anticitate, ce posedea atât'a abundantia de mijloce, n'a fostu asiā de avaru cu tempulu cā Romanii, n'a intrebuintiatu cu o ambitiune asiā de severa órele (otium) cei mai remanea dela afacerile de statu pentru casa si pentru profitulu cetatiénulu, in acelasi tempu pentru presintie si pentru viitoru, neci unu altulu nu s'a privatu din caus'a lipsei de tempu indestulu, spre a aduná puteri nōue, si a exercitá cu resignatiune completa ori ce arte intelectuale. De aceea viēta Romana presinta pretotindenea unu organismu angustu si suficiente sie insusi; centrul ei erā statulu si sfer'a ideelor politice, organisatiunea ei sta in conscient'a morală a tuturor. Din acēst'a resultara pentru toti traditiuni energice, ce erā columnele fundamentale, pe care se radimá datinele nescrise inradecinate in poporu; ear pentru fia-care in parte o seria forte determinata de probleme, drepturi si datorii, pe care le sustineea veneratiunea cea profunda a anticităției. In fine pricepemu cum o asemenea comunitate de principie si dispositiuni practice trebuiā sa imprima taturorul individualor Romane unu tipu uniform, varietatea este pe atât de mica pe cātu asemănarea predominia, si unesce majoritatea cā pe membrii unei familii.

De sublimitatea unei societăți asiā de solide si insufletite de o via moralitate erā inseparabile diverse partialități. Mai intāiu preponderant'a juditiului moralu, a caracterului. Puterea lui strabate istor'a poporului romanu, si coloréza parțea cea mai mare a literaturei lui. Erā de siguru o fapta marézia ca Rom'a, dupa ce castigase dom-

n'a lumei prin combinarea simtiementului moralu cu inteligiintia politica, asociată acestei dominatiuni cā o podobă fina o literatura natiunala; insa cu acestea fu unita pre tacute conditiunea, cā totu ce ese din simtiementul moralu, si nu e apropiabilu reflessiunei sa remana esclusivu seu subordinat. Dejá consciintia maiestriei si superioritatice loru politice facea pre români indiferenti cātra orice arte si sciintia, care nu servește numai vietiei practice, ci se cultiva cā la greci fāra profitu propriu si numai in interesu spiritualu. De aci resulta opositiunea cea dusa la extremitate dintre teoria si practica, dintre actiune si cugetare, pre care nu o cunoscă rasea cea mai fina a grecilor. Ceea ce mai avea valore in Rom'a pre lângă politica si pre lângă capacitatea belica unita cu ea, purtă timbrul unei lucrări practice seu mai bine dicti patriotic; cuventulu trebuiā sa contribuiésca la progresarea presintelui, si sa transmita posteritatiei glori'a natiuniei; ceea ce trecea preste acēsta mesura in scientia si speculatiune, in arte formatore si destieritate desinteresata, erā pusu in numerulu ocupatiunilor fāra valore si fāra caracteru, nedemne de barbatulu seriosu (studia leviora), pre cari cu unu prejudiciu despreutoriu le lasa mai alesu Grecilor. Asiā dura cu cātu mai multu se occupa români cu ceea ce corespunde scopului propus si cu aplicatiuni practice, cu atâtua mai straina le su aprietiarea liberala a unei lucrări intelectuale intreprinse in interesulu ei propriu. De aci se explică pentru ce literatur'a loru se margini intr'unu micu numeru de genuri, si chiaru corpulu acestora se

jocuri nationale esecutandu-se cu vivacitatea inacusta romanului — pâna tadiu după mediul noptiei.

Ce ne mai bată la ochi și în adunare să la balu — a fost lipsa completă de straini. Pare ca noi — de-să intr-o patria cu diferite alte nemuri, neci n'amu mai vră sa scim unii de altii!

(Va urmă.)

Clusiu 21 Octombrie, 1867.

Unul din pecatele capitali, ce se arata adese — la noi români — și mai cu séma în tempul present, atât de criticu pentru caușa națională, să candu aru trebui să dominește între noi toti cea mai adeverata concordia și buna intelegeră — este aplecarea de a ne calumnia unul pre altulu, de a ne depopulariza și deonestă pre cei mai meritati barbati ai națiunii, cu să fără ansa, să fără de a judecă, ca ore calumniele, improscaturile și dejosurile cu cari ne omenim în publicu, ajuta său strică totul? său cu alte cuvinte: ca au acelea ce-va rezultat moralu său bă? In fine fără sa vremu a sci aceea, ca toate paschilarile în publicu mai nici odata nu-si au folosele sele morali, ele ne facu numai de rusine și de risu la straini, ele dău neamicilor nostri arma în mâna, arma gasita de noi, cari apoi în casu de lipsa se folosescu în contră nostra insine.

Unu atare peccatu a comis — după parerea mea — corespondintele din Orestia T—u care în nr. 80 alu „T. R.“ sub rubrică: „Caderea tieranilor români la miseria, seracie de desperat“ voră media în publicu că și mai căte insinuări dejositore asupr'a advocatului Dr. Ratiu.

Ce impresiune va fi făcutu corespondintă amintita în alte părți locuite de români, adeverat nu potu sci cu deplina siguritate, cetezu insa a întări săra cea mai mică resveră, ca în Clusiu și fănutu a produsu cea mai neplacuta intipărire și indignație. — Nu me simtu indreptățită și nici aflo de necese a me lasă în o mai de ameruntu reînfrângere a invinuirilor și calumnielor vomate cu atâtă cetezantia asupr'a unui dintre cei mai zelosi și meritati barbati ai națiunii, precum e Dlu Dr. Ratiu, pentru ca suntu convinsu, ca acesta i-si va sci esoperă satisfacțiunea meritata, insa că unul care cunoște mai de aproape pre D. Dr. R. care ii cunoște activitatea lui că advocat și că român de ameruntul, mai departe că unul care amu avutu ocasiune de a cunoște personalitate mai multe cause purtate de densulu și logm'a și aceea, la care se provoca corespondintele T—u, me tînu obligatul în interesulu adeverului a declară în publicu: ca învinuirile corespondintei T—u, me tînu obligatul din nr. 80 alu T. R. nu au neci umbră de adeveru, ci suntu eflusulu unei animi învidiose. — Dara tocma candu aru stă aceea, ca Dr. R. au perduțe unele cause urdite de elu, și dato sed non concessu, ca ună său alta caușă o a perduțe tocma din smintă, din

gresiel'a sea propria, ore merită au Dr. R. a fi strigatu în publicu de mancatoriu, inselatoriu și impicatoriu, precum și alu face respundatoriu pentru decaderea tieranilor la miseria și seracie desprăta!!! Lasu sa judece on. publicu, eu insa din parte-mi, dicu: ca neci odata, pentruca acolo e legea, care face respundatoru pe ori și care plenipotentiul său advocatul pentru daun'a, ce iaru proveni unei său altei părți din vin'a sea. — Apoi fia-mi iertat a-lu întrebă pe dlu corespondintă: cunoște dlu vre-unu advocat, care se fia castigatu toate procesele ce a urditu! Nō dura dseva va fi incantat de rezultatul batjocurelor sele, va fi mandru și inganfatu ca acele insinuări au trecutu dejă și în dinaristică magiară; asia va fi, pentruca reputația totu deun'a se bucura și de rezultatul neprevedutu, numai se produca reu cătu de mare. — Însa Dlu corespondintă, dlu Dr. Ratiu e o personalitate cu multu mai cunoște românilor, de cătu se-ti succeda prin astfelu de calumnii ai strică asiā usioru renumele, în asta privintia scopulu nu ti l'ai ajunsu, de să te-ai acoperit cu masca interesului ce dici alu purtă — pentru bietu clienti ai calumnialui; — cugeta bine la aceia, ce ai făcutu, și insusi — credu — te vei rusină de monstrulu Diale.

Dr. R. nu si-a cascigatu renumele de advocat prin aceea numai, ca e român, și neci prin aceea, — ce cu destula nerușinare afirmi în publicu: ca striga asupr'a națiunilor, și anumitu asupr'a națiunii magiare.

De unde le deduci Dta acestea, candu voiesci a descrie pe Dr. R. că pe unu sbieritoriu de terguri, inselatoriu și nemicu mai multu? Cei ce cunoște și activitatea politica a Dr. R. se voru sărbăti de asertiunile Diale. — Dr. R. nu sbiera asupr'a neci unei națiuni. A-si aperă drepturile națiunii sele, nu însemnează a sbiera asupr'a naționalităților.

Dr. R. si-a cascigatu din contra renumele său că unu juristu și advocat escelinte, apoi că unu romanu zelosu și patriotu bunu. Astfelu cunoște cei ce cunoște pe Dlu Dr. R. altmintrea potu vorbi despre densulu numai aceia, ce asculta calumniele despre densulu prin urechi de ale lui Midas, său la cari nu vorbesce convingerea, ci reputația și invidia.

Atâtă m'amu tîntu a fi datoriu publicului și adeverului.

E. M.

Principatele române unite.

Dominica, 15 Octombrie, se voru începe „Scările gratuite de adulți“ (meseriasi). În salele academiei (Santu-Savă).

Comitetul secțiunii, încuragiato de succesul ce au dobândit cursurile gratuite pentru adulți, încă dela înființarea loru și-au pusu toate silintile spre ale adăuge și a le completa.

Astfelu, estenu pe lângă diviziunile ce au

existat pâna acum, să a înființat din nou o divizion superioară pentru acei cari au urmat în sta-ruinția și au sfarsit cursurile din primăvara trecută.

Pe lângă acăsta, într-o clasa specială se va explica pentru toate diviziunile, să cotele banilor nu o iși și sistemul metrice.

Inventatorii voru fi de o camu-data: dd. V. A. Urechia, C. Esarcu, I. Circă, G. Eustatiu, membri ai comitetului; dd. I. G. Maximu, St. Rasianu, pe lângă cari voru continua binevoitorulu loru concursu dd. St. Michailescu, I. Georgescu, Christu Popescu și Al. Racoviceanu.

Comitetul îndemna dura din nou pe toti aceia cari nu sciu cătă său scrie, precum și pe toti aceia cari dorescu a inventa și alte cunoștințe neaperat trebuințioase ori-cărui omu în meseriai, statani și ucenici, tineri și betrani, se via a se folosi de scolele acestea, cari le s'au deschise grătis în toate Duminele și serbatorile.

Dominica, 15 Octombrie curgatoru, la amedi, se voru adună toti la academia; acolo se voru hotărî împartirea diviziunelor și, după cum comitetul are nestrămată credinția, se va putea să se intemeierea scolero din celelalte colori.

Priesidintele comitetului:

Grafu Scarlatu Rosetti.

Adunarea Societăției „Transilvania“ pentru ajutoriul studentilor Români, care din împregiurări neprevedute nu s'a putut convoca pentru 1 Octombrie se convoca pentru 22 Octombrie din de Domineca, la ună ora după medie-dî, în localul Liceului St. Savă, care dnu directore a binevoitoa ni-lu cede pentru acea dî.

Presedintele societăției „Transilvania“

A. Papu Ilarianu.

Varietăți.

** „Presse“ și „Fremdenblatt“ spunu, că Regele Prusiei a invitatu pre Imperatul și pre Arhiduci, că în întorcerea loru către casa sa se abata pre la Berlinu.

** Esti Lapok spunu ca Principele Napoleonu, în scurtu tempu, va face o visita la c. r. curte in Bud'a.

** „Pestli Naplo“ deminte scirile respandite, că regimul aru avea de cugetu a suspende metropoli a gr. cat. din Blasius.

** Dupa cum se audă ministeriul de justiția reg. ung. au delegatu pre consiliarulu de secțiune Csillag și inspectoare tóte primorile din Ungaria și Transilvania. Lange densulu se găsi că scriitoru Emiliu Tauffer (clusianu)

** Esamenele de statu pentru tehnicii, cari voru să intre în posturi publice, incăta. In loculu loru între pentru specialitatea fabricatorilor de mașine rigoroșe; asemenea se va face mai târdi și pentru specialitatea chimistilor. Pre temeiul rigoroselor capeta rigorosantii diplome. Detaiurile în privintă acăsta se potu vedé in respectivă ordinatune ministeriala.

=Cetim u in partea oficioasă din „Sieb. Blätter“: Nr. 5148 1867.

Edictu.

Din partea magistratului cetățienescu și scănnale că judecatoria pre bas'a in. emisă a r. ministeriu de justitia ung. dto 7 Sept. 1867 nr. 8352 prin acăsta se publica, cumca D. Dr. Demetru Racuciu legitimandu-si capacitatea depunendu juramentul prescrisul de advocat, — va exercia advocatură cu resedintă oficioasă in Sabiu și va deschide cancelariu sea de advocatura din 3 Novembre 1867 in colo in Wiesengasse Nr. 212.

Sabiul 17 Octombrie 1867.

Magistratul că judecatoria.

** (La alegerea de deputat in Clusiu). Suntemu în stare a împărăști și publicului nostru, ca loculu vacantu de unu deputat pentru Clusiu să a intregit, alegandu-se Ludovicu Kossuth jun.

** In S. Mihaiu (Sz. Mihalytelke) a impuscatu unu proprietar pre unu purcariu, sub eveniment ca acel'a a fostu oprită acestui'a sa nu mai mână porcii pre mosia proprietăresca. Bietulu por-

micsioră, pentru ce (precum d. e. dram'a i-si de-lasa partea speculativa, și poesi'a lirica cele mai multe varietăți ale versificării), pentru ce, dicu, se escluse din ea totu ce pôrtă caracterul idealului și alu contemplatiunei de sine. Intr-unu modu și mai intrerupatoriu și violente se unu eu acea reducere a sferei ideilor discordi'a între forma și continutu, ce se nascu pentru prim'a ora, și fu transmisa apoi in lumea moderna. Autorii republicei erau plini și entuziasmati de interesulu materiei intr'unu modu asiā de exclusivu, incătu se multiamira cu simtiemmentulu și cu elocint'a cea plina a inimii, fără sa pôrte grigia de dificultățile stilului și de armonia dintre materie și expresiune. Loru le lip-și multu tempu simtiulu pentru perfectiunea formei, cu desaversire insa temere de pretentiuile artei; ei nici nu lipsă stilulu genurilor de scriere, nici nu esercitara critică, și erau cu totulu departe de a-si intorce privirile asupr'a maestrilor și predecesorilor. Procederea loru in literatura eră asiā de subiectiva, incătu resulta cea mai mare diferența între scriitorii același genu, și in același perioadă mai scurtu chiaru unu mare gradu de neasemenare. Si mai multu, in Rom'a unde veneratiunea antică nu se stinse nici odata, mai alesu candu acăsta exprimă o putere sanatosă intr'unu cuventu solidu de-să rudu, consacratuinea temporului interioru aperă de cerintele critice, cu cari unu tempu mai nou ataca pre antecesorii că și pre contemporani; eră trebuintia asiā dura de o transformare completa in studie și cultura, in consuetudini și con-

N. Ch. Quintescu.

„Conv. lit.“

cariu a să murit mai târziu. — Se dîce, ca proprietarulu a comis acăstă aperandu-se (?)

** Foile opositionale ungurescă împartășă scierea, ca în sinula partidei deákilor să ar fi esecat un conflict, încătu 120 de deputati votara pentru Deák și 100 pentru regim. „Estilap“ reduce afacerea la o cestiune de formulatiune în care Deák era de ună și Andrassy de alta parere. Diferința acăstă insă după o discussiune s'a delaturat acceptându-se propunerea lui Deák.

** Sieb. Bl. în nr. 166 aduce o notiție prin care atrage atenția autorităților să a publicui asupra cumpărătorilor de cai ce se facă aici la noi pentru România și deduce de aci, că orice cumpărători aceste nu au să însemneze cum-va, că regimul României va vrea să se suțină primăvara viitoră calare pre calulu celu înalt de bataia. Acăstă aru fi, dicu S. Bl., numai o ilustrație, de tempore a trambitărei, pote indiscrete a „Teleg. Rom.“, de o federatiune de state sudu-slavice, dela care principatulu dela Dunare să fia unu membru etc. etc. cari nu numai să sgudue tronulu din Bizantiu, ci și sa impore cultură prin arme și în Ungaria. — Cătu pentru acestu finu complimentu, le multiamumu sărăcă frumosu la S. Bl., fără de a ne încercă de a o face solidaria de reproducările ei despre căte se conjectură în politică cea mare și vastă din dilele noastre. Ce se atinge insă de partea cealaltă, adeca de partea practica a cumpărătorilor de cai, după cătu putem cunoșce starea lucrului, e de a se reduce la urmatorele: Caii cei mulți nu se cumpără pentru România, ci prin lifieranti români, pentru Turcia. Cari se cumpără acum se cumpără parte pentru postele din România; ceea ce dela Maiu an. v. nu se va mai intemplă, pentru că audim, că contractele, cari obligează pre întreprindători a tiné pentru servitiul postului cai mai mari de cum suntu cei din România, respire la terminalu aretau, și de aci incolo se voru intrebuintă la tot postele românescă cai de tiéra. — Aceste le spunem nu pentru notiția de mai susu, ci în interesulu producentilor și neguiațorilor nostri cu acestu articulu.

** (O intemplieră petrundietore) să a intemplatu la Clusiu. O sermana româna dela munte era detore, dara nu putea să platășca. Deci se ordina în contră ei a execuție și se desfășează terminalu candu să se vende prin licitație cele două trei capre și oî ce avea. Aceste animale fura manate septamenă trecuta la Clusiu, că acolo în tergusa se facă licitație. Cu animalele veni și nenorocită vedova, cu trei copilasi ai sei. Candu se batu dobă dandu semnă spre incepulum licitației, biță muiere și copilasă incepura a plângere dure-roșu. Acestu plansu facu atât de mare impressiune asupra publicului, încătu unu individu proiectă de locu a se face o colectă pentru muierea detore. În căte-va momente apoi se adună o suma, din care nu numai se plăti detoriă muierei, dara i și mai remasera căti-va florini. Sermană vedova de buna séma i-si va aduce aminte multu tempu de acestu faptu nobilu alu publicului din Clusiu.

** Cine e celu mai din urma și mai credinciosu amicu alu barbatului? intrăba o făoașă americană. Muierea pote să moră, famili'a pote să-lu parasă, copii sa se lapede de elu, rudenile și cunoștă intimi, de călu lovescă nenorocirea, sa-lu ocolășca. Unu i re-mane insă credinciosu, chiaru și pâna dincolo de mormentu, acestă e receptorulu de dare. Elu i urmăza asiă de credinciosu, că și umbră lui propria, numai acăsta umbra i urmăza și receptorulu de dare în urmă ei de mai o calca. Candu se nasce vine după darea botezului, candu se insoră după darea cununiei, pentru că sa-si sustina suvenirea, mai în totă clipită, mai după ună mai după alta dare, și candu more apoi de cătu nu urmăza nimenea după densulu, receptorulu de dare de siguru că ia darea pentru trasulu clopotelor pre cari nu le au auditu nimenea.

Nr. 27—1 Concursu.

Pentru intregirea statuienei invetiațoarești din comună Iersnicu, înzestrată cu emolumentele anuale de 52 fl. 50 xr. v. a., 10 chible de grâu, 16 chible de cuceruzu, 50 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini 8 stangeni de lemne, $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina, și cortelu liberu.

Se deschide concursu pentru acăstă statuiune

pâna în patru septemani dela antăjă publicare în acăstă făoașă, pâna candu doritorii de a ocupă acăstă statuiune, suntu avizati a-si substerne recursurile sale bine instruite cu documintele prescrise și adresate către Venerabilulu Consistoriu gr. or. alu Aradului, — a le tramete subscrisului, pâna la prescriptul termin. Bellinz, 7 Octombrie.

Constantin Gruieiu,
Protopr. Hasiasiului și Insp. scolaru.

Nr. 27—1 Concursu.

Devenindu vacante statuiunile de invetiațori: a) din Tisza cu unu salariu anualu de 110 fl. v. a. in bani găta, 80 mesuri cuceruzu, 4 mesuri fasole, 8 orgii lemne și cortelu liberu cu grădina de legumi;

b) din Radulesci cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. in bani găta, 55 mesuri cuceruzu, 8 orgii lemne și cortelu liberu cu grădina de legumi;

c) din Stanesci Ohabă cu unu salariu de 44 fl. v. a. in bani găta, 52 mesuri de cuceruzu, 8 orgii lemne și cortelu liberu cu grădina de legumi: se scrie prin acăstă concursu.

Doritorii de a ocupă ună din aceste statuiuni au a-si asterne la subscrisului pâna la 24 Octobre a. o. suplicele loru provediute cu urmatorele documente timbrate:

aa) carte de botez;

bb) atestatu despre absolvirea cursului pedagogicu său teologicu;

cc) atestatu de cătu au servit și cum, că invetiatori unde va pâna acum,

dd) atestatu despre purtarea loru morală.

Dobr'a 7 Octobre 1867.

Nicolau de Crainicu
Protopresbiteriu și Insp.
scol. districtualu.

Nr. 26—1 Concursu.

La scola comunala gr. or. din Turchesiu, districtulu Brasiovului, face trebuința de unu invetiațori secundariu, care să fia și cantăretiu, la biserică.

Densulu pre lângă veniturile de cantăretiu, va trage și unu salariu anuale de 120 f. dela directoria comunale in rate lunare.

Doritorii de a ocupă acestu postu sa-si asterna celu multu pâna în 30 Octobre a. c. st. v. la subscrisului concursele loru cuviniosu timbrate, și indiestrate:

1) Cu atestatu, că a absolvat cu succesu bunu gimnasiulu micu și cursulu pedagogicu, său celu pusnă gimnasiulu micu, și că cunoșce tipiculu și cantările bisericesci.

2) Cu atestatu de botez, că e de confessiunea gr. or. și în fine,

3) Cu atestatu de purtare morală și politică.

Brasiovu 6 Octobre 1867.

Iosifu Baracu Protopopu
gr. or. Ialu Brasiovului
și Insp. districtualu
de scole.

Nr. 28—1 Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiațorescu dela scola poporala gr. or. din Sohodolu Branului, cu salariu anualu de 140 f. v. a., apoi dela scola poporala din Fundația Branului, cu salariu anualu de 70 fl. v. a., și cate 40 xr. de fia-care scolaru; și în fine pentru ocuparea postului de adjuncțu dascalescu dela scola poporala gr. or. din Moeciu inferioru, cu salariu anualu de 65 f. v. a. — se scrie Concursu pâna la 5 Novembre st. v. 1867.

Doritorii de a ocupă vre-unul din aceste posu-turi voru adresă subscrisului, concursele loru cu-viniosu instruite, pâna la terminulu susu aratatu. Zernesti 15 Octombrie 1867.

Ioann Metianu
Prot. și Insp. distr.
de scole.

Edictu.

Mari'a Ioann Fatulețu din Hermanu, care par-rasindu cu necredintă pre legiuțulu ei barbatu Di-

mitrie Budileanu, fără că sa se scie loculu petrecerei ei, se provoca prin acăstă, că în restempu de unu anu de dile dela datulu de fată, sa se presentedie înaintea subscrisului scaunu Protopopescu, căci la din contra, se va decide procesulu divortialu pornitu asupra-i, și în absența densei, amesura SS. Canone ale bisericei năstre dreptu credințio-

Seaunulu Protopopescu gr. or. alu Tracjului alu II alu Brasiovului.

Brasiovu in 16 Septembrie 1867.

Ioann Petricu
Protopopu.

Anunțu.

Subscrisului facu cunoscetu onoratului publicu, ca amu deschis u cancelari'a mea de advocația in Brasiovu, in cetate, tergulu pescelui, cas'a Domnei Iene'a nr. 100.

Nicolau Stravou
advocatu.

Assicurazioni Generali cu privil. C. F. in Triest,

intemeiată in an. 1831, cu unu fondu de sigurantia după bilantiul, publicatu in 17 Octobre 1865, de 23 milioane și 894619 f. 70 xr.

primese pentru premii sărăcă potrivite:

- a) asecurantii contră pagubirilor prin focu;
- b) asecurantii pentru viața oméniloru, cu și fără profitu, de capitale, pensiuni și rente, precum și asecurantii de zestre.

Societatea, indreptată de a exerceă totă plasele de asecurantia, cari suntu iertate după legi, au fostu dintre totă institutele austriace de asecuranția cea d'antăiu, care au introdus asecurantile vietiei și au purtat inca din incepulu neintreruptu grija pentru ele, că sa ofere participatorilor totă comoditățile ce suntu impreunate cu o soliditate durătoare a societății.

Intre combinațiile diferite ale asecurantielor pentru casulu de mōrte ne oferesc la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de ore-ce la cesta din urma da societatea participatorilor din profitulu, ce resultă, 75%, prin ceea-ce se reduce plată premiilor la o sumă cum se pote de mica.

In anulu 1862 se urcă profitulu de impartire la $74\frac{2}{7}\%$ proc. in anulu 1863 se urcă profitulu acestă chiaru și la $98\frac{6}{4}\%$ proc.; in anulu 1864 la $70\frac{8}{3}\%$ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. și in anulu 1866 la $25\frac{6}{1}\%$ proc. ale premiilor platite. Fără observabilu este, că daun'a (pagubă) ce se pote face într'unu anu o purtă institutu singuru; folosulu acestă este sărăcă mare, de ore-ce bilanțul se încheie din anu in anu, eara profitulu ce se cuvine in privința polițelor, cari și perdu valoarea prin mōrtea asecuratului său prin inelarea de a plăti premiele, trecu in proprietatea celorul alti participatori.

In ce măsură urcata a experimentat societatea folosintă sea se vede de acolo, ca ea au plătit dejă dela incepulu ei

5 milioane și 745,467 f. 79 xr.

pentru daune in urmă mortie a **2709** partite asecurate **3,073,817.**

Reservele cari se urcă

la 11 milioane 726,124 f. 74 xr.

precum și celelalte fonduri Sumă, care asecură societatea după bilantiul mentionat, au ajuns la cifra cea sărăcă însemnată mai multu de

759 milioane florini,

cu unu venit de premii și interese de **7 milioane și 200,000 florini,**

in care insă nu se cuprinde și sumă cea însemnată a tontinelor și a veniturilor pre viață.

Ajudecarea acăstă via ne da documentulu celu mai adeverat despre increderea din totă partile, de carea se bucura societatea in urmă apreciuri a-curate a solidităției administrării sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferesc publicului totă sigurantă, ce se pote dori.

Subscris'a agentia principală se recomenda dura onoratului publicu, doritorul de asecurantia, să se adresă in ori-ce casu către dens'a și ea este gata de a servi cu ori-ce informații in privința acăstă Sabiu in 18/30 Octobre 1867.

Agentia principale a asecuranției generali cu privilegiu C. F. in Triest,

Paulu Nendvich.